

MEMO

Aan : Gemeenteraad van Langedijk

Van : College

Opsteller : Beleid Ruimte Beheer J. (Jules) Noordeloos

Datum : 16 maart 2021

Onderwerp : Luierinzameling en –recycling ontwikkelingen

Geachte leden van de gemeenteraad van Langedijk,

Met deze memo informeren wij u over de mogelijkheden van Luierinzameling en –recycling.

Inleiding

In het fijn huishoudelijk restafval zit een aanzienlijke hoeveelheid luiers, 5 tot 7% van het restafval. Het recyclen van luiers is technisch en logistiek mogelijk en het zou mooi zijn om deze luiers te kunnen recyclen tot nieuwe grondstoffen. Toch worden luiers in Nederland nog niet op grote schaal gescheiden inzammelt en is de recyclecapaciteit niet groot.

Voor luiers en incontinentiemateriaal is op dit moment onvoldoende recyclecapaciteit in Nederland. Er zijn wel een aantal initiatieven in ontwikkeling waarbij er ingezet wordt op het verhogen van deze capaciteit en verbeteren van het resultaat.

Door het gebrek aan recyclecapaciteit zamelen veel gemeenten deze stroom in samen met het restafval. Dit afval wordt immers samen met het restafval nog steeds verbrand.

Wat zijn de recyclemogelijkheden in Nederland?

In Nederland staat momenteel één demo fabriek waar luiers worden gerecycled. Bij de afvalenergiecentrale ARN in de buurt van Nijmegen staat een installatie die luiermateriaal verwerkt tot de secundaire grondstoffen kunststofgranulaat, papierpulp en produceert biogas. De restfractie wordt verwerkt met het rioolwaterzuiveringsinstallatie-slib van het ernaast gelegen Waterschap Rivierenland. De focus ligt hierbij met name op babyluiers i.p.v. incontinentiemateriaal van volwassenen. Vanwege de demo status is het recyclingproces nog niet volledig en de capaciteit zeer beperkt. Recentelijk is besloten deze installatie komende jaren uit te breiden naar een full-scale installatie die in totaal ongeveer 15 kton luiers kan recyclen.

Gebruikte luiers bestaan voor zo'n 70% uit ontlasting. De rest is cellulose, pulp en kunststof. De luiers worden vervolgens onder hoge druk tot 250 graden Celsius verwarmd, waardoor ziekteverwekkers worden gedood en medicijnen worden afgebroken.

Dit resulteert in een slurry; een vloeibare massa met een laagje kunststof. De kunststof wordt eruit gezeefd en vermalen tot granulaat. Dit granulaat kan weer worden ingezet als grondstof voor nieuwe plastic producten.

Mogelijkheden voor gemeenten

Voor de gemeente vallen luiers onder huishoudelijkafval, hiervoor moet een infrastructuur met luierinzamelpunten (ondergrondse containers) worden opgezet waarin huishoudens hun luierafval kunnen brengen, centraal en bij voldoende inwoners in de buurt om effect te hebben. Bovendien lijken de kosten voor luierrecycling even hoog te zijn als de verwerkingskosten (incl. verbrandingsbelasting) voor restafval. Ook worden de kosten vermeerderd door dat de inzamelpunten met een hogere frequentie gelegegd moeten worden (voorkomen van stank overlast) en het transport naar de momenteel enige verwerkingsinstallatie in Nijmegen.

Bij o.a. de Flevolandse gemeenten mogen Luiers al jaren bij het groente-, fruit- en tuinafval in de container voor gft gegooid worden, maar dat wordt eind 2021 verboden omdat de luiers in deze grondstof voor grote problemen zorgen. Wanneer luiers in het composteerproces hebben gezeten mag het door agrariërs niet meer gebruikt worden wanneer zij voedsel verbouwen.

Ruim 60 gemeenten in Nederland zamelen apart luiers in en gebruiken hiervoor diverse inzamelmethodes. Een groot gedeelte hiervan kan, door gebrek aan verwerkingscapaciteit, niet gerecycled worden en komt uiteindelijk toch bij het restafval. De handeling heeft niet direct het gewenste effect maar draagt volgens sommige gemeenten wel bij aan het bewust bron scheiden van afval, waarbij het wachten is op voldoende verwerkingscapaciteit.

Een uitdaging is het combineren van bron gescheiden inzameling van luiers bij huishoudens, de babyluiers van kinderdagverblijven en incontinentiemateriaal van volwassenen bij zorginstellingen, deze laatste twee groepen vallen onder bedrijfsafval en kunnen niet standaard door de gemeente worden ingezameld.

Initiatieven voor luierrecycling

HVC heeft eind 2018 aangegeven een aparte luierinzameling te willen gaan verkennen voor de gemeenten in haar werkgebied.

Begin 2019 was er een marktverkenning met AEB (Afval Energie Bedrijf in Amsterdam) die in samenwerking met Fater (onderdeel van Procter & Gamble en producent van o.a. Pampers) vergaande plannen had voor een luierrecyclinginstallatie in Amsterdam.

AEB en Fater onderzochten een nadere onderbouwing van het milieuvoordeel en meer informatie over het besluitvormingstraject, de overall planning, de risico's en kans van slagen.

Onlangs is in MRA-verband een marktconsultatie uitgevoerd naar de mogelijkheden voor het realiseren van luierrecycling in de regio. HVC heeft actief, i.s.m. MRA, gekeken naar best practice in Nederland op het gebied van aparte luierinzameling. Hier is dus wel data en kennis over aanwezig binnen HVC.

Een nieuwe marktpartij in Nederland is Diaper Recycling Europe, deze heeft een licentie om in Europa luiers te gaan verwerken met de verbeterde recyclingtechniek die luiers voor 100 procent wil gaan recyclen. Diaper Recycling Europe is met diverse partijen in gesprek om in 2022 de eerste fabriek in Nederland te openen, snel gevolgd door meerdere installaties in Europa. Hiervan is de huidige status en vestigingslocatie voor Nederland nog niet bekend.

Vervolg

HVC houdt zich actief op de hoogte van alle ontwikkelingen over luierreclycling en onderzoekt ook met enkele partners of nagescheiden luiers in aanmerking komen voor luierreclycling. Mogelijk dat HVC in de toekomst ook eigen luierreclycling kan realiseren. De techniek moet dan bewezen zijn, het milieuvoordeel aantoonbaar positief en de gehele luierketen financieel haalbaar.

HVC is van mening dat het momenteel nog te vroeg is om luiers gescheiden in te zamelen. De visie van HVC is namelijk dat alles wat bron gescheiden ingezameld wordt, ook daadwerkelijk apart verwerkt/ gerecycled moet kunnen worden. Dit is voor luiers momenteel nog niet mogelijk.

Het is lastig om te zeggen wanneer het wel interessant wordt om luiers gescheiden in te zamelen. In de afgelopen jaren bleek de praktijk van luierreclycling een stuk weerbarstiger dan de vele verwachtingen. Zodra de plannen van diverse initiatiefnemers concreter worden, is het opportuun om gezamenlijk nader de mogelijkheden van bron gescheiden inzameling te verkennen.